

**ZARZĄDZENIE Nr «numer_aktu»
PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA
z dnia «data_podpisania» r.**

w sprawie przyjęcia i przekazania pod obrady Rady Miasta Krakowa projektu uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie realizacji „Programu wsparcia działań na rzecz integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych” realizowanych na terenie Gminy Miejskiej Kraków w latach 2014-2015 pod nazwą „Poznaj możliwości i pomóż sobie”

Na podstawie art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 594, 645 i 1318) zarządza się, co następuje:

§ 1. Postanawia się przyjąć i przekazać pod obrady Rady Miasta Krakowa projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie realizacji „Programu wsparcia działań na rzecz integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych” realizowanych na terenie Gminy Miejskiej Kraków w latach 2014-2015 pod nazwą „Poznaj możliwości i pomóż sobie”.

§ 2. Wykonanie zarządzenia powierza się Sekretarzowi Miasta.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

PEŁNOMOCNIK
DZIAŁU Pomocy Specjalistycznej
15.01.14
Jolanta Chrzanowska

DYREKTOR WYDZIAŁU
2014
Jan Żądło

PEŁNOMOCNIK
PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA
ds. Polityki Społecznej
Anna Okońska-Walkowicz

Kierownik
Działu Organizacyjnego
Andrzej Kuliński
13.01.2014

Kierownik Działu Rehabilitacji
Jarosław Wójtowicz
13.01.14

RADCA PRAWNY
Monika Matuszewska-Konior-Czarniec
17.01.14

DYREKTOR
PEŁNOMOCNIK PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA
ds. Osobistości
Magdalena Gradecka
17.01.2014

UCHWAŁA NR
Rady Miasta Krakowa
z dnia

w sprawie realizacji „Programu wsparcia działań na rzecz integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych” realizowanych na terenie Gminy Miejskiej Kraków w latach 2014-2015 pod nazwą „Poznaj możliwości i pomóż sobie”.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 594, poz.645, poz. 1318), art. 4 ust. 1 pkt 3 i art. 92 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 595, poz. 645), art. 3 pkt 3 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, Nr 157, poz. 1241, z 2011r. Nr 279, poz. 1644, z 2012r. poz.1237, z 2013r. poz. 714), art. 17 ust 2 pkt 4 w związku z art. 110 ust. 10 oraz art.112 ust.13 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 182, z 2012 r. poz. 1544 i poz.1548, z 2013 r. poz. 509), Rada Miasta Krakowa uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program wsparcia działań na rzecz integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych realizowanych na terenie Gminy Miejskiej Kraków w latach 2014-2015 pod nazwą „Poznaj możliwości i pomóż sobie” wraz z programem działań, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Krakowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

DYREKTOR WYDZIAŁU

28.01.2014
Zdzisław Łądło

ZASTĘPCA DYREKTORA
ds. Pomocy Specjalistycznej

Jolanta Chrzanowska
23.01.2014

PEŁNOMOCNIK
PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA
ds. Polityki Społecznej

Anna Okońska-Walkowicz

DYREKTOR

mgr Józefa Grodecka
23.01.2014

RADCA PRAWNY

Monika M...
1197

PEŁNOMOCNIK
M...
ds. Osób

PEŁNOMOCNIK
ds. Osób

Bogdan...
23.01.2014

Kierownik
Biura Organizacyjnego

Andrzej Kuliński
23.01.2014

UZASADNIENIE

Od 2008 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na terenie Gminy Miejskiej Kraków realizuje Program wsparcia działań na rzecz integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych „Poznaj możliwości i pomóż sobie”, zwany dalej Programem. Jest on realizowany w ramach projektu systemowego „Pora na aktywność”, współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII, Poddziałanie 7.1.1 w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego i kierowany do osób niepełnosprawnych, które chcą poprawić swoją sytuację życiową, pełniej uczestniczyć w życiu społecznym oraz podjąć wysiłek powrotu do aktywności zawodowej.

Głównym celem Programu w latach 2011-2013 była aktywizacja społeczna i zawodowa niepełnosprawnych mieszkańców Krakowa i ich otoczenia, zaangażowanie w pomoc osobom niepełnosprawnym osób mieszkających w ich środowisku. Działania programowe ukierunkowane były na zmianę nastawienia osób niepełnosprawnych do własnej aktywności zawodowej poprzez podnoszenie ich kompetencji życiowych, społecznych i zawodowych, tak aby osoby niepełnosprawne dokonywały niezbędnych zmian prowadzących do usamodzielnienia społecznego i ekonomicznego.

Zapewnienie wsparcia osobom niepełnosprawnym wynika m.in. z zapisów Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020; cel operacyjny 5, str. 37. Tym samym zasadne jest przyjęcie Programu na kolejne lata i kontynuowanie działań na rzecz integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych realizowanych na terenie Gminy Miejskiej Kraków do czerwca 2015 r., tj. na czas umożliwiający ich dofinansowanie ze środków unijnych. Na realizację działań opisanych w Programie Gmina otrzymała dofinansowanie ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII, Poddziałanie 7.1.1 w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2013 – 2015.

Wprowadzenie niniejszej uchwały do realizacji pozostanie bez wpływu na dochody i wydatki miasta. Nie spowoduje zwiększenia zatrudnienia do obsługi tego zadania, jak również nie będzie wymagać ponoszenia innych dodatkowych wydatków, oraz nie będzie powodować w przyszłości innych dodatkowych kosztów niż ponoszone przed jej wprowadzeniem.

PEŁNOMOCNIK
PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA
ds. Polityki Społecznej

Anna Okońska-Walkowicz

ZASTĘPCA DYREKTORA
ds. Pomocy Specjalistycznej

Jolanta Chrzaniowska

Kierownik Działu Rehabilitacji

Jarosław Wójtowicz
17.01.15

PEŁNOMOCNIK PREZYDENTA
MIASTA KRAKOWA
ds. Osób Niepełnosprawnych

Bogdan Dasal

Kierownik
Działu Organizacyjnego

Andrzej Kuliński

13.01.2015

Program wsparcia działań na rzecz integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych realizowanych na terenie Gminy Miejskiej Kraków w latach 2014-2015 pod nazwą „Poznaj możliwości i pomóż sobie”.

Osoby niepełnosprawne we wszystkich dokumentach strategicznych krajowych i Unii Europejskiej są wymieniane jako osoby zagrożone wykluczeniem. Skutki wykluczenia społecznego i zawodowego, jakie wymienia Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski, to między innymi deprivacja potrzeb, bezradność, osłabienie więzi rodzinnych, rozpad rodziny, stygmatyzacja, izolacja, osłabienie mechanizmu samokontroli, marginalizacja, utrata poczucia tożsamości i celu w życiu. Szczególnie u osób niepełnosprawnych psychicznie dostrzeżono postępujący stan dezintegracji społecznej, którego podłoża należy dopatrywać się przede wszystkim w zrywaniu więzi społecznych mających fundamentalne znaczenie dla społecznej aktywności.

Zgodnie z definicją określoną w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (j.t. Dz. U. z 2011 r., Nr 127, poz. 721 z późn. zm.) za niepełnosprawne uznaje się osoby dotknięte trwałą lub okresową niezdolnością do pełnienia ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Ostatnie dane, dotyczące liczby osób niepełnosprawnych w Polsce pochodzą z Narodowego Spisu Powszechnego 2011¹. Według jego wstępnych wyników w 2011 roku ogólna liczba osób niepełnosprawnych ogółem wynosiła 4 697,5 tys.. Tym samym liczba osób niepełnosprawnych w Polsce stanowiła 12,2% ludności kraju, wobec 14,3% w 2002 r. (blisko 5,5 mln osób niepełnosprawnych w 2002 roku). Udział mężczyzn wśród osób niepełnosprawnych wynosił 46,1% natomiast udział kobiet wynosił 53,9% . Dane te jednak mogą być zaniżone ze względu na występujące niedoszacowania danych. Według wstępnych wyników w 2011 roku przeszło 3,1 mln osób (dokładnie 3133,2 tys.) posiadało prawne potwierdzenie faktu niepełnosprawności. Należy podkreślić, że spadek liczby osób niepełnosprawnych nie oznacza zmniejszenia skali problemu niepełnosprawności a jedynie wskazuje, że jest to grupa najciężej dotknięta problemem wykluczenia społecznego. Dlatego też osoby te wymagają większego wsparcia zarówno merytorycznego jak i czasowego.

Na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BEAL), prowadzonego przez GUS, w roku 2012, 28,3% osób w wieku 15 lat i więcej, miało orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (lub orzeczenie równoważne), 40,9% tych osób posiadało orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a 30,8% - orzeczenie o lekkim stopniu niepełnosprawności. Wśród osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym odsetek osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności wynosi odpowiednio: 21,4%, 42,7% i 35,9%.

W 2011 r. niepełnosprawni w województwie małopolskim stanowili 11,8% z ogółu mieszkańców województwa. U około 90% niepełnosprawność została potwierdzona przez uprawniony organ, pozostała grupa obejmuje osoby niepełnosprawne biologicznie tj. nie

¹ Dane wstępne opublikowane na stronie internetowej GUS.

posiadające orzeczenia o niepełnosprawności, odczuwające ograniczenie sprawności w wykonywaniu podstawowych dla swojego wieku czynności.

Z dostępnych danych wynika, iż najwięcej osób niepełnosprawnych prawnie i biologicznie jest w wieku poprodukcyjnym – stanowią oni ponad połowę wszystkich osób niepełnosprawnych w Krakowie.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Krakowie wydał łącznie w 2009 r. 11 163 orzeczeń o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności, w tym 9 646 powyżej 16 roku życia, a w 2010 roku 10 798 orzeczeń, w tym 9 916 powyżej 16 roku życia. Analogicznie: w 2011 roku Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Krakowie wydał łącznie 9 413 orzeczeń, w tym 8 781 powyżej 16 roku życia, a w 2012 roku 11 013 orzeczeń, w tym 10 379 powyżej 16 roku życia. (źródło: *Sprawozdania Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Krakowie, z 2011r., i 2012r.*). Jak widać z powyższego ogólnie zauważalna tendencja spadkowa ilości osób niepełnosprawnych nie dotyczy Krakowa

Rozkład orzeczeń ze względu na płeć, wykształcenie i stopień niepełnosprawności przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 1.

PŁEĆ	2009r.	2010r.	2011r.	2012r.
Kobiety	55,51%	53,01%	52,35%	52,11%
Mężczyźni	44,49%	46,99%	47,65%	47,89%

Tabela 2.

Wykształcenie	2009r.	2010r.	2011r.	2012r.
Wyższe	11,74%	13,99%	14,46%	17,49%
Średnie	36,94%	36,61%	35,82%	35,97%
zasadnicze	27,49%	29,03%	28,89%	27,65%
gimnazjalne i podstawowe	18,91%	18,65%	18,47%	15,97%
podstawowe nieukończone	4,92%	1,72%	2,36%	2,92%

Tabela 3.

Stopień niepełnosprawności	2009r.	2010r.	2011r.	2012r.
Znaczny	24,23%	17,30%	20,67%	18,10%
umiarkowany	56,02%	53,95%	52,33%	54,30%
Lekki	19,75%	28,75%	27,00%	27,60%

Opis problemu

Osoby niepełnosprawne w zdecydowanej większości nie wykazują zainteresowania podjęciem pracy. Bierność zawodowa i relatywnie niski poziom świadczeń rentowych oraz potrzeby związane z leczeniem i rehabilitacją zdrowotną osób niepełnosprawnych sprawiają, że jest to grupa szczególnie zagrożona ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Niepełnosprawność jest jedną z głównych przyczyn przyznawania pomocy przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Wnioski te potwierdzają dane dotyczące udzielania pomocy. W 2011 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej objął pomocą 8 440 gospodarstw domowych, którym pomoc została udzielona głównie z powodu niepełnosprawności, co stanowi 40,6% ogólnej liczby 20 774 rodzin objętych pomocą, natomiast w 2012 r. pomocą z powodu niepełnosprawności objęto 8 012 gospodarstw domowych co stanowi 41,3% ogólnej liczby 19 407 rodzin objętych pomocą (źródło: *sprawozdanie roczne MOPS w Krakowie udzielonych świadczeń za 2011r. oraz 2012r.*).

Znaczącym problemem osób niepełnosprawnych jest pozostawanie bez pracy. W Grodzkim Urzędzie Pracy na dzień 31 grudnia 2012 roku zarejestrowanych było 1 806 osób niepełnosprawnych, w tym 1287 osób posiadało status bezrobotnego, a 519 osoby to osoby poszukujące pracy, nie pozostające w zatrudnieniu. Oznacza to, że w stosunku do końca 2011 r. liczba osób niepełnosprawnych pozostających w rejestrach Grodzkiego Urzędu Pracy uległa wzrostowi o 12% tj. o 215 osób, a w odniesieniu do 2009 r. wzrost wyniósł 36%. Grupą, gdzie odnotowano zdecydowanie wyższą dynamikę we wzroście liczebności, są osoby niepełnosprawne ze statusem osoby bezrobotnej.

Cel główny Programu w latach 2014-2015:

Kontynuacja działań w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych mieszkańców Gminy Miejskiej Kraków w wieku produkcyjnym poprzez wykorzystanie pracy socjalnej, instrumentów aktywnej integracji oraz zaangażowanie osób zamieszkujących w ich środowisku, tak aby obniżyć liczbę osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej.

Cele szczegółowe:

Cele szczegółowe przedstawiają się następująco:

1. Ograniczenie barier psychospołecznych utrudniających aktywność społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych poprzez oddziaływania asystenta osoby niepełnosprawnej oraz warsztatów i innych form grupowych, tak aby osoby niepełnosprawne wykazywały inicjatywę w podejmowaniu różnych form aktywności.
2. Zmiana nastawienia osób niepełnosprawnych do własnej aktywności zawodowej poprzez podnoszenie ich kompetencji życiowych, społecznych i zawodowych, tak aby

osoby niepełnosprawne dokonywały niezbędnych zmian życiowych prowadzących do usamodzielnienia społecznego i ekonomicznego.

3. Podniesienie kompetencji otoczenia osób niepełnosprawnych poprzez poradnictwo specjalistyczne, organizowanie spotkań, warsztatów, tak aby otoczenie skuteczniej wspierało osoby niepełnosprawne w procesie usamodzielnienia.

Powyższe cele są zgodne z zapisami w dokumentach programowych lokalnych, regionalnych ogólnopolskich i Unii Europejskiej, między innymi w: Powiatowego Programu Działania Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2011-2014, Narodowej Strategii Integracji Społecznej dla Polski, Strategii Polityki Społecznej na lata 2007-2013, Ustawy o pomocy społecznej.

Metodyka pracy

W programie stosowane będą 2 metody pracy socjalnej tj. metoda indywidualnego przypadku oraz metoda pracy grupowej. Podstawowym rodzajem działań jest praca socjalna, prowadzona metodą indywidualnego przypadku. Punktem wyjścia tej metody jest właściwa diagnoza socjalna indywidualnego klienta niepełnosprawnego, a następnie dobór efektywnych instrumentów likwidujących bariery i aktywizujących społecznie i zawodowo.

Metoda pracy indywidualnej stosowana będzie wobec każdego uczestnika Programu na etapie rekrutacji, kwalifikacji do usług oraz monitorowania postępów.

Metoda pracy grupowej stosowana będzie w przypadku instrumentów aktywizacji społecznej – warsztatów/ treningów kompetencji społecznych.

Planuje się, że stale dostępnym instrumentem stosowanym w Programie będzie usługa asystenta osoby niepełnosprawnej. Jego zadaniem będzie wspomaganie procesu usamodzielniania się klienta. Udzielając pomocy asystent nie wykonuje czynności za osobę niepełnosprawną, a inspiruje, wspiera i motywuje ją do samodzielnego działania. Usługa asystenta osoby niepełnosprawnej wymaga większej aktywności życiowej, społecznej i zawodowej klienta. Asystent Osoby Niepełnosprawnej wspiera osobę niepełnosprawną: w załatwieniu spraw urzędowych, w podwyższaniu kompetencji społecznych i zawodowych, w dalszym kształceniu, w poszukiwaniu pracy, w organizacji czasu wolnego.

Obok usługi Asystenta Osoby Niepełnosprawnej w ramach Programu zostanie wykorzystane poradnictwo specjalistyczne realizowane w odpowiedzi na zdiagnozowane indywidualnie problemy klienta poprzez porady prawne i psychologiczne w ramach indywidualnych i grupowych spotkań. Wykorzystywana będzie również usługa doradcy zawodowego pomagającego określić te zawody i prace, które może wykonywać osoba w danym stanie zdrowia i mająca określone predyspozycje oraz zainteresowania. Ponadto doradca może zaproponować inne formy wsparcia podwyższające kompetencje zawodowe osób niepełnosprawnych.

Harmonogram działań w latach 2014-2015

Działanie I – Rekrutacja uczestników Programu.

Rekrutacja i kwalifikacja beneficjentów do Programu odbywa się w sposób ciągły, co daje możliwość osobie niepełnosprawnej przystąpienia do Programu w każdym czasie.

Działanie II – Kwalifikacja do usług zgodnie z indywidualnymi potrzebami i ograniczeniami klientów.

Kwalifikacja będzie prowadzona przez uczestników zespołów interdyscyplinarnych w skład, którego wchodzi: pracownik socjalny, pracownik Działu Rehabilitacji, pracownik nadzorujący realizację projektu oraz zamiennie psycholog, prawnik, przedstawiciel Klubu

Integracji Społecznej,. Celem zespołu jest dobór odpowiednich instrumentów służących pełnej integracji społeczno-zawodowej w oparciu o przedstawioną diagnozę klienta.

Działanie III - Realizacja pracy z klientem z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji, pracy socjalnej i innych dostępnych narzędzi wsparcia

Praca z klientem będzie się odbywać w trybie ciągłym. Zakłada się, że średni czas uczestnictwa klienta w programie w ramach jego indywidualnych potrzeb kształtować się będzie w granicach 4-15 miesięcy, co umożliwi nie tylko wypracowanie, ale utrwalenie pozytywnych zmian.

Działanie IV – monitoring i ocena programu (działanie to będzie prowadzone systematycznie w opisany poniżej sposób).

Zakładane rezultaty w latach 2014-2015:

1. Program ukończy co najmniej 230 osób niepełnosprawnych,
2. zostanie udostępniona usługa asystenta osoby niepełnosprawnej na łączną liczbę 6300 godzin,
3. 50 osób skorzysta z usługi doradcy zawodowego,
4. u 130 uczestników, którzy zakończyli udział w PION nastąpi wzrost samooceny i wiary we własne możliwości,
5. z poradnictwa psychologicznego indywidualnego skorzysta 20 osób,
6. 30 osób uczestniczyć będzie w warsztatach/ treningach kompetencji życiowych/ społecznych.

Monitoring i ocena programu:

Monitorowanie realizacji działań w ramach **Programu Integracji Osób Niepełnosprawnych** odbywać się będzie w trakcie trwania projektu, poprzez analizę dokumentów wytwarzanych na poszczególnych etapach wykonywania zadań tj. rekrutacji, zlecenia zadań, zatrudniania, świadczenia i rozliczania usług. Na koniec realizacji programu w postaci raportu końcowego dokonane zostanie podsumowanie Programu Integracji Osób Niepełnosprawnych.

785

Kierownik Działu Rehabilitacji

Jaroslav Wójtowicz

20.02.14

ZASTĘPCA DZIEKANA
ds. Pomocy Socjalistycznej

Jolanta Chrzono

20.01.14

Kierownik
ds. Zarządzania Projektem Systemowym

mgr Łukasz Hobot

20.01.14

PEŁNOMOCNIK
PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA
ds. Polityki Społecznej

Anna Okońska-Walkowicz

DYREKTOR

PEŁNOMOCNIK PREZYDENTA
MIASTA KRAKOWA
ds. Osób Niepełnosprawnych

mgr Jolanta Gódecka

21.01.2014

Bogdan Dasal

